

**Тарас
Григорович
Шевченко
(1814 - 1861)**

Серед плеяди видатних діячів української культури Тарасові Григоровичу Шевченку (1814–1861) належить особливе місце. Поборником правди і свободи називають його. Він своєю полум'яною поетичною і мистецькою творчістю виражав споконвічні вільнолюбні прагнення нашого народу.

Тарас Шевченко як художник займає одне з найпочесніших місць в українському образотворчому мистецтві. Він прекрасно володів всіма відомими тоді засобами графічного зображення.

Обдарований від природи хлопчина рано відчув тягу до малювання. Ще змалку крейда і вуглинка були для нього неабиякою радістю. Малював ними стіни, лави, стіл... Малював у хаті і надворі, вдома і в гостях... Якось прийшла сестра Катерина з панщини і не впізнала своєї хати: візерунками розмальовані стіни, долівка і навіть призьба. Хлопець любив зображувати птахів, звірів, людей.

Одалиска 1940р

Сон бабусі і онучки
1840р.

Талант художника проявився в Тараса Шевченка значно раніше, ніж талант поета. Якщо перші літературні спроби припадають на 1836–1837 роки, то найбільш ранній малюнок, що дійшов до нас і відомий під назвою “Погруддя жінки” або “Жіноча голівка”, датований самим автором ще 1830 роком. З цієї юнацької роботи і розпочалась творчість видатного художника.

Юний Шевченко прибув у лютому 1831 року до столиці Російської імперії Петербурга, подолавши разом з іншими кріпаками пана Енгельгардта сотні верст глибокими снігами Прибалтики і російської Півночі. З цього часу почалося його тривале столичне життя, сповнене боротьби за існування, незгасного бажання стати вільним, вивчитися на професіонального художника.

1832 року пан віддав Шевченка на навчання в майстерню одного з найкращих художників В. Ширяєва, законтрактувавши його на чотири роки.

Марія 1840 р.

Циганка – ворожка
1841

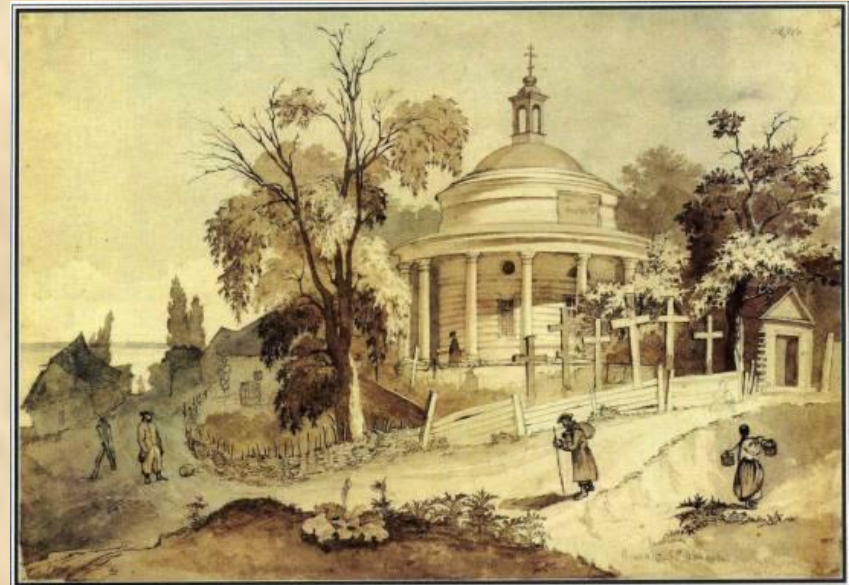
Нестача денного часу і заклопотаність, бажання стати справжнім художником змушували Шевченка в білі ночі виходити в Літній сад і змальовувати статуї. Тут відбулась перша зустріч Тараса зі своїм земляком художником І. Сошенком, який зацікавився обдарованим юнаком і вирішив допомогти йому. І. Сошенко давав поради і консультації художнику-початківцю, знайомив його з видатними діячами російської і української культур (Карлом Брюлловим, Василем Григоровичем, Олексієм Венеціановим, Василем Жуковським, Євгеном Гребінкою), спільними зусиллями яких талановитого кріпака було викуплено з кріпацтва.

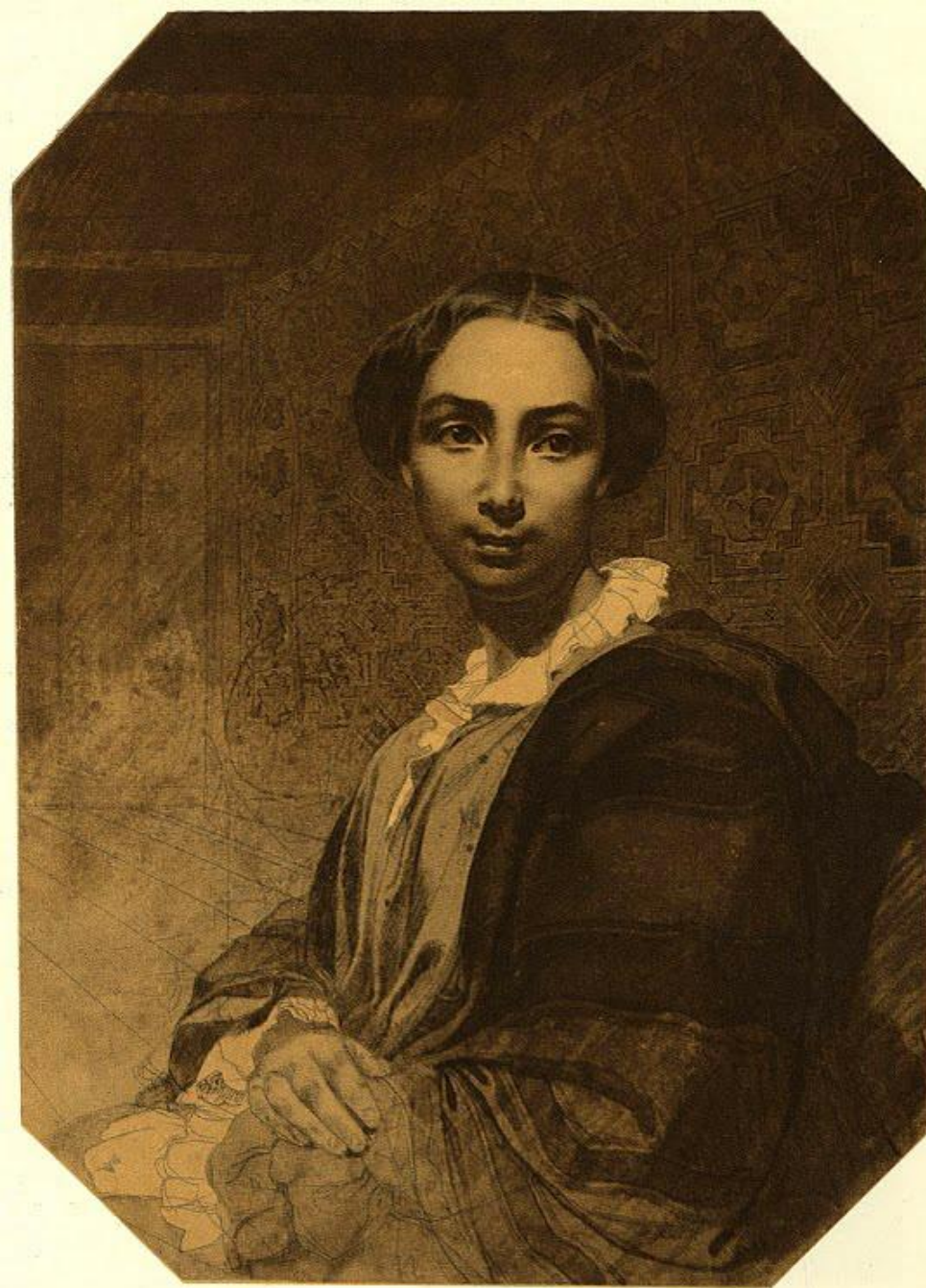
Звільнення дало право Шевченку вступити до Академії мистецтв. Він став одним з найулюбленіших учнів Брюллова. Тарас переходить з класу в клас в числі найкращих учнів. У малярстві він робить дедалі помітніші успіхи. За час навчання в Академії мистецтв його тричі нагороджують срібною, а потім золотою медалями за малюнки з натури і живописні твори. Тарас Шевченко мріяв поїхати в казкову Італію, щоб познайомитися із шедеврами малярства, скульптури і архітектури. Та академія послала іншого, а власних коштів на таку подорож у Шевченка, звісно, не було. Друга заповітна мрія – повернутись назавжди в Україну.

Катерина 1842 р.

У 1843 році Тарас Григорович приїхав в Україну. Під час подорожі любов до рідного краю наштовхнула його на створення цілої серії картин під назвою “Живописна Україна”, на яких відображено історичні місця, побут і природу країни. Повернувшись в Петербург, він завершує навчання в Академії мистецтв, видає на власні кошти і поширює альбом під назвою “Живописна Україна”.

35. ПОРТРЕТ А. О. УСКОВОЙ.
Сепія. [Літо 1853—1854].

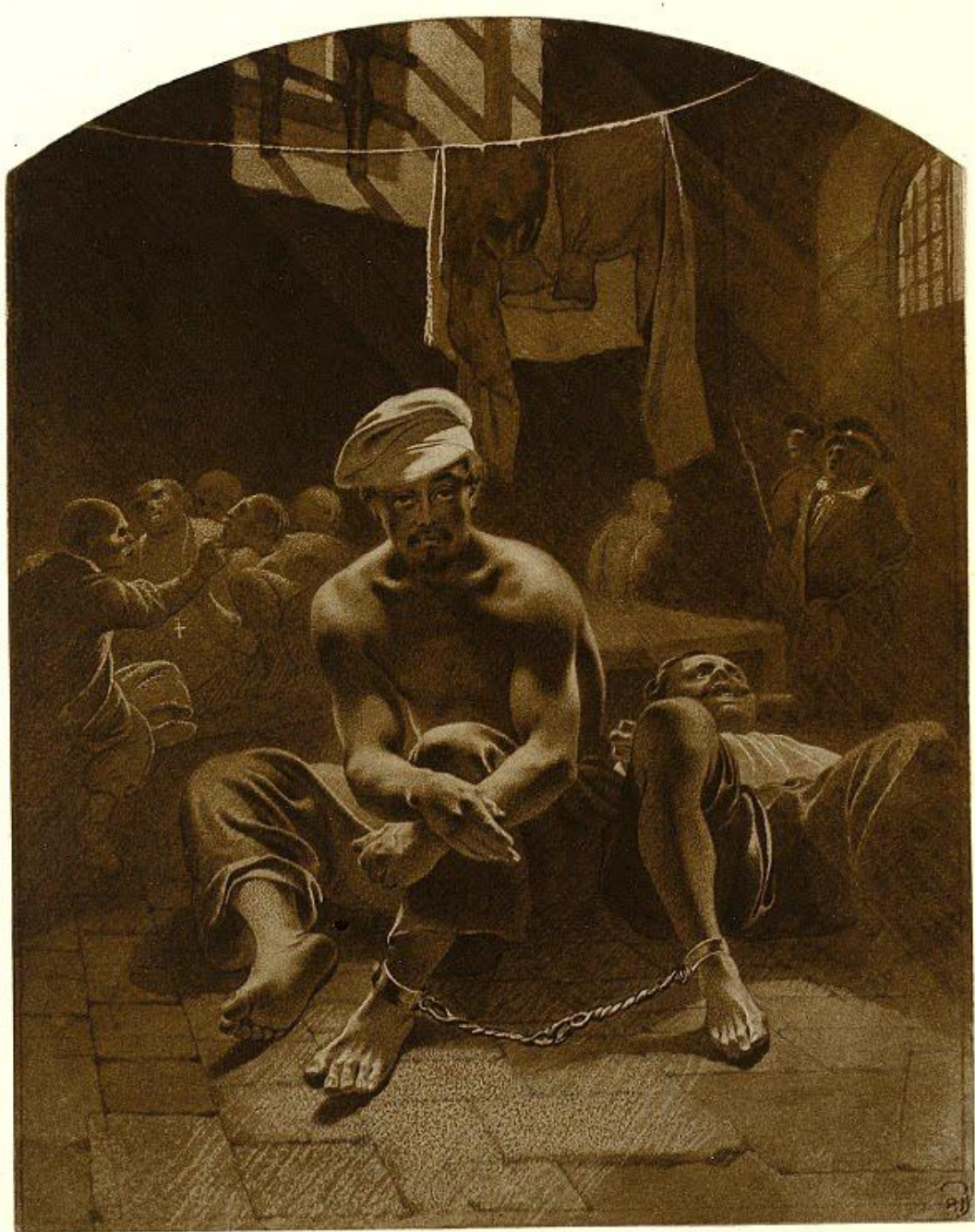
44. ПОРТРЕТ М. В. МАКСИМОВИЧ.
Італійський олівець, крейда. 22.VI 1859.

Згодом Шевченко знайшов роботу в Київській археографічній комісії. Художникові довелося побувати у різних місцях України, де він змальовував й описував історичні пам'ятки. З часу його подорожей залишилось чимало акварелей, простих і природних за своїми сюжетами. В 1845-1847 роках Тарас Григорович створив ряд портретів, які переконливо свідчать про зростання художника, про поглиблення психологічної характеристики образів.

Портретам належить велике місце в Шевченковому доробку. Він почав працювати над ними ще кріпаком. В академії продовжував роботу в цій галузі. Незабаром він стає одним із відомих і популярних портретистів. Створені ним образи відзначаються невимушеністю, природністю, вдалою композиційною побудовою і свіжістю барв, намаганням дати психологічну характеристику людині. Шевченко зробив великий внесок у розвиток побутового жанру і став його основоположником в українському мистецтві. Особливо хвилювало художника підневільне, часто трагічне становище жінки.

Перерване побачення

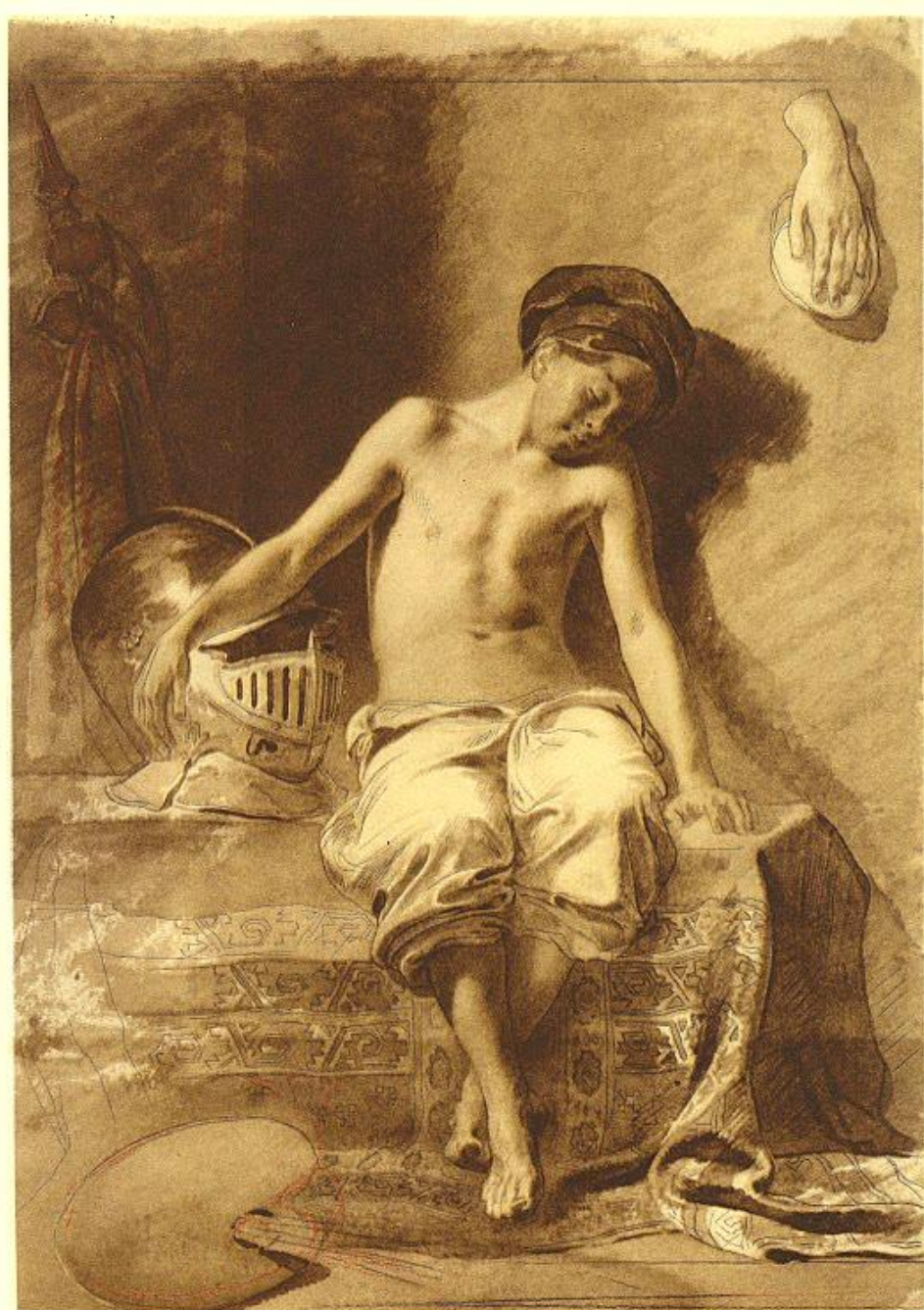

69. У В'ЯЗНИЦІ.
Тущ, бістр. [XI 1856—10.V 1857].

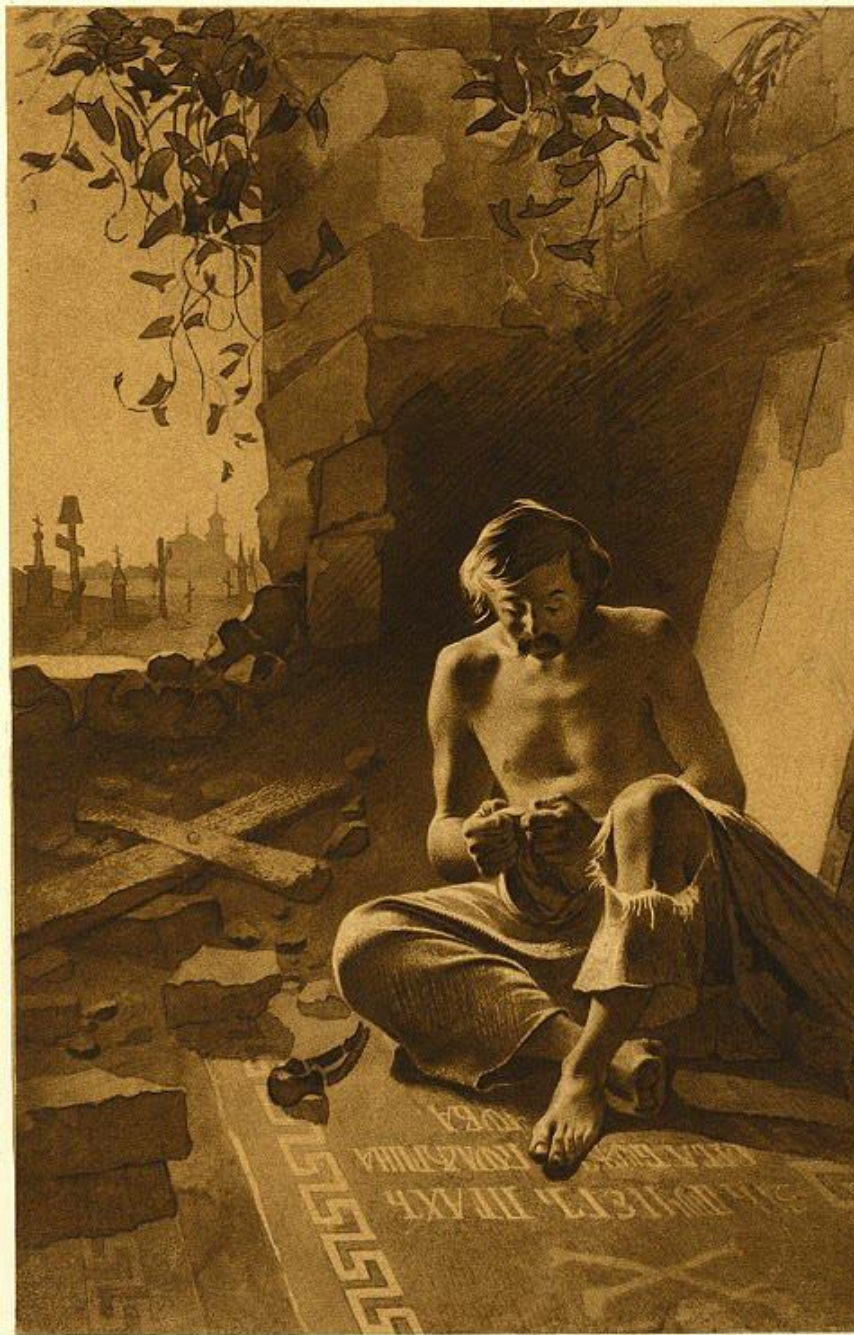
Небагато з тих, кому випало безсмертя, здобули його такою дорогою ціною, як Тарас Шевченко. Доля не шкодувала для нього найжорстокіших випробувань і страждань. Прожив Шевченко лише 47 років, з них 25 – у кріпосному рабстві, 10 – у тюрмах та на засланні. А решту – постійно перебував під недремним жандармським оком, воюючи із нестатками. Помер він самотнім у казенній комірчині, не здійснивши навіть природної людської мрії про сімейний затишок у власному домі.

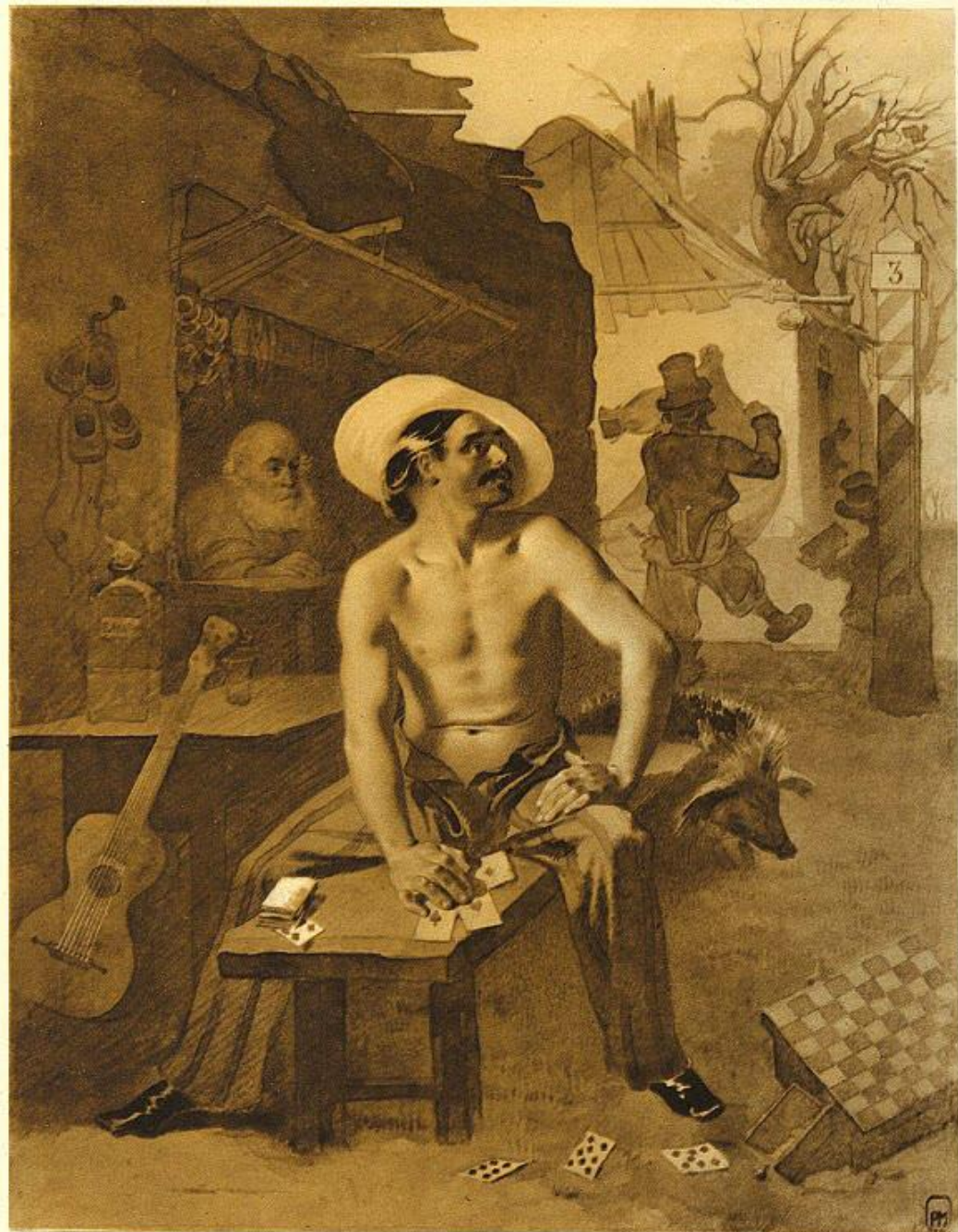
61. КАВАШКА КАТЯ.
Сепія. [1856—VII 1857].

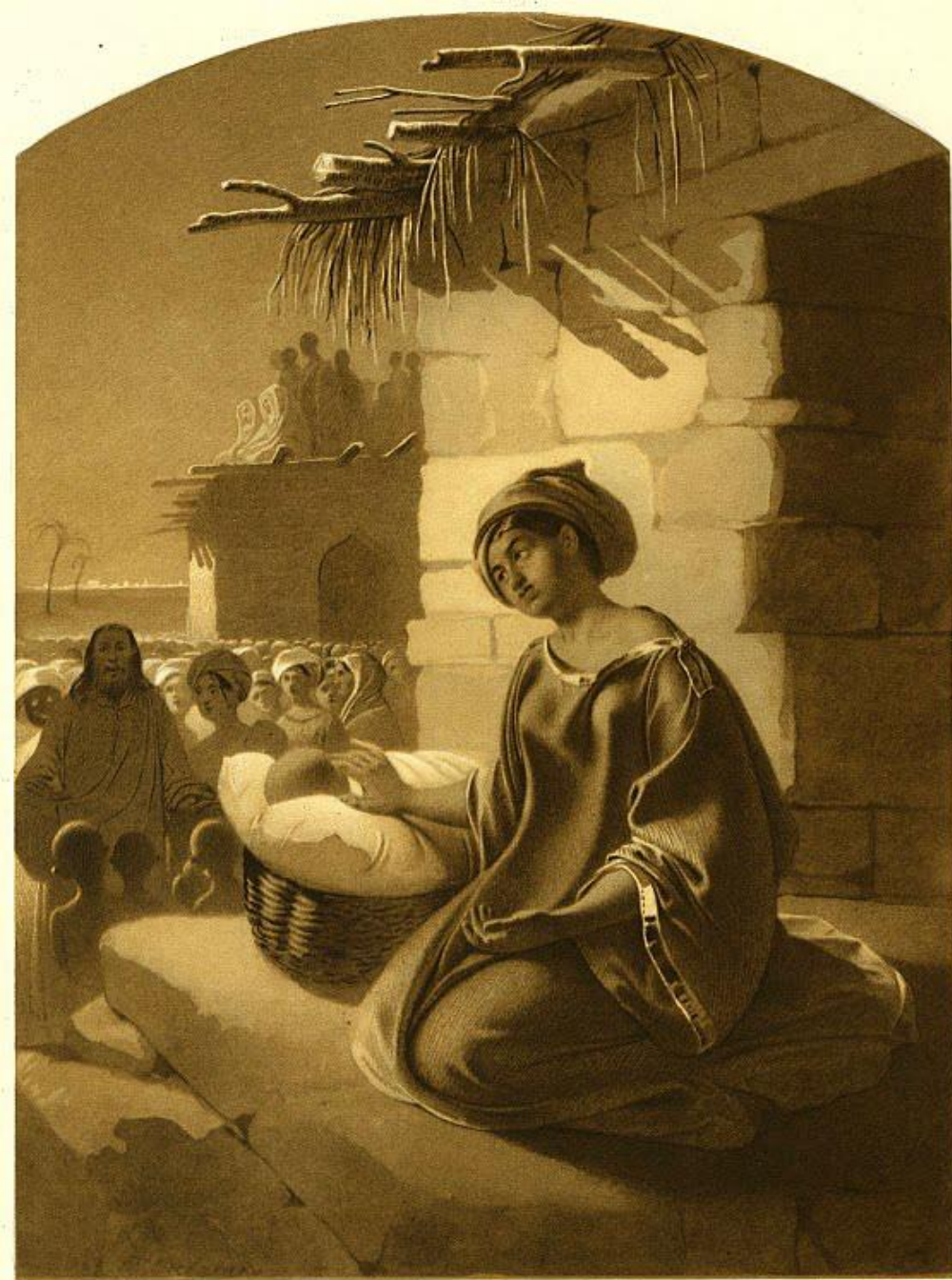
58. ХЛОПЧИК-НАТУРЩИК.
Сепія, червоної олією. [1860].

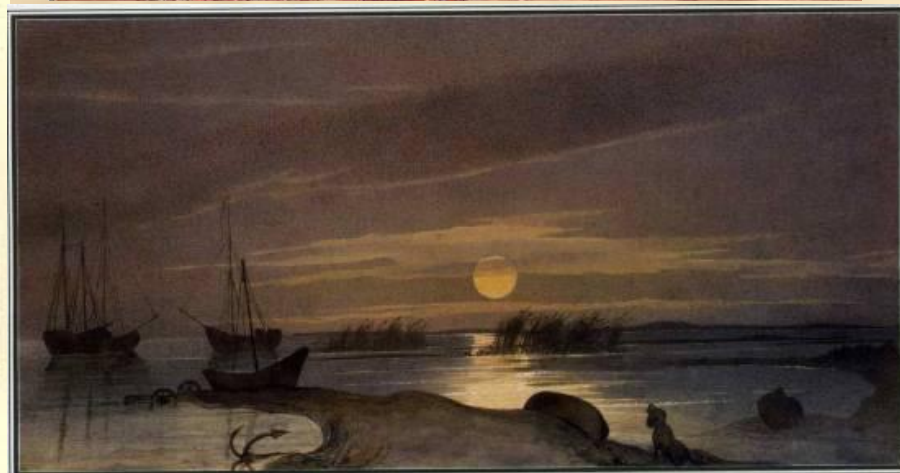
65. НА КЛАДОВИЩІ.
Тущ. бістр. [XI 1856—10.V 1857].

62. ПРОГРАВСЯ В КАРТИ.
Тущ. бістр. [XI 1856—10.V 1857].

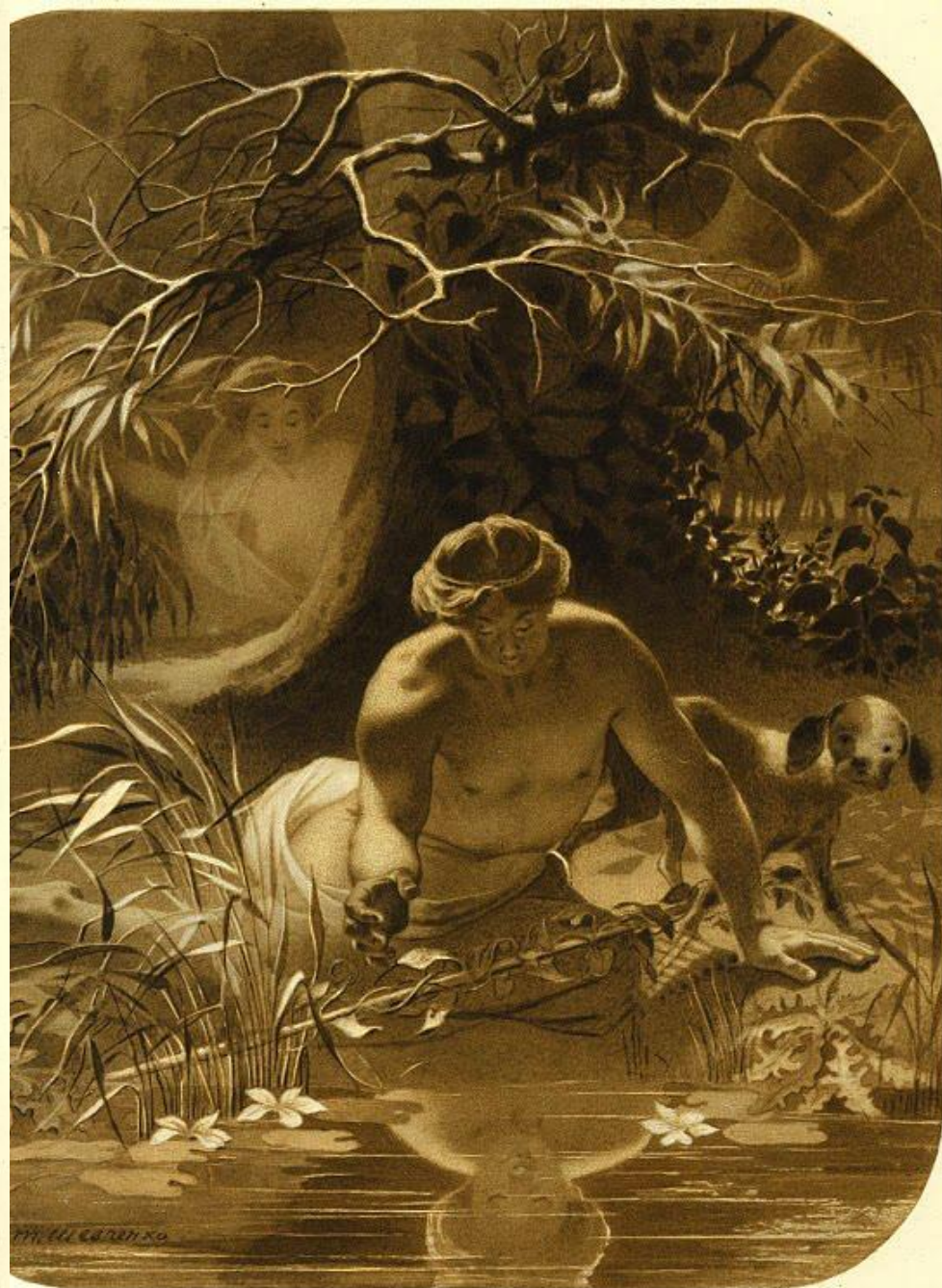

48. БЛАГОСЛОВІННЯ ДІТЕЙ.
Сепія. [Літо 1856].

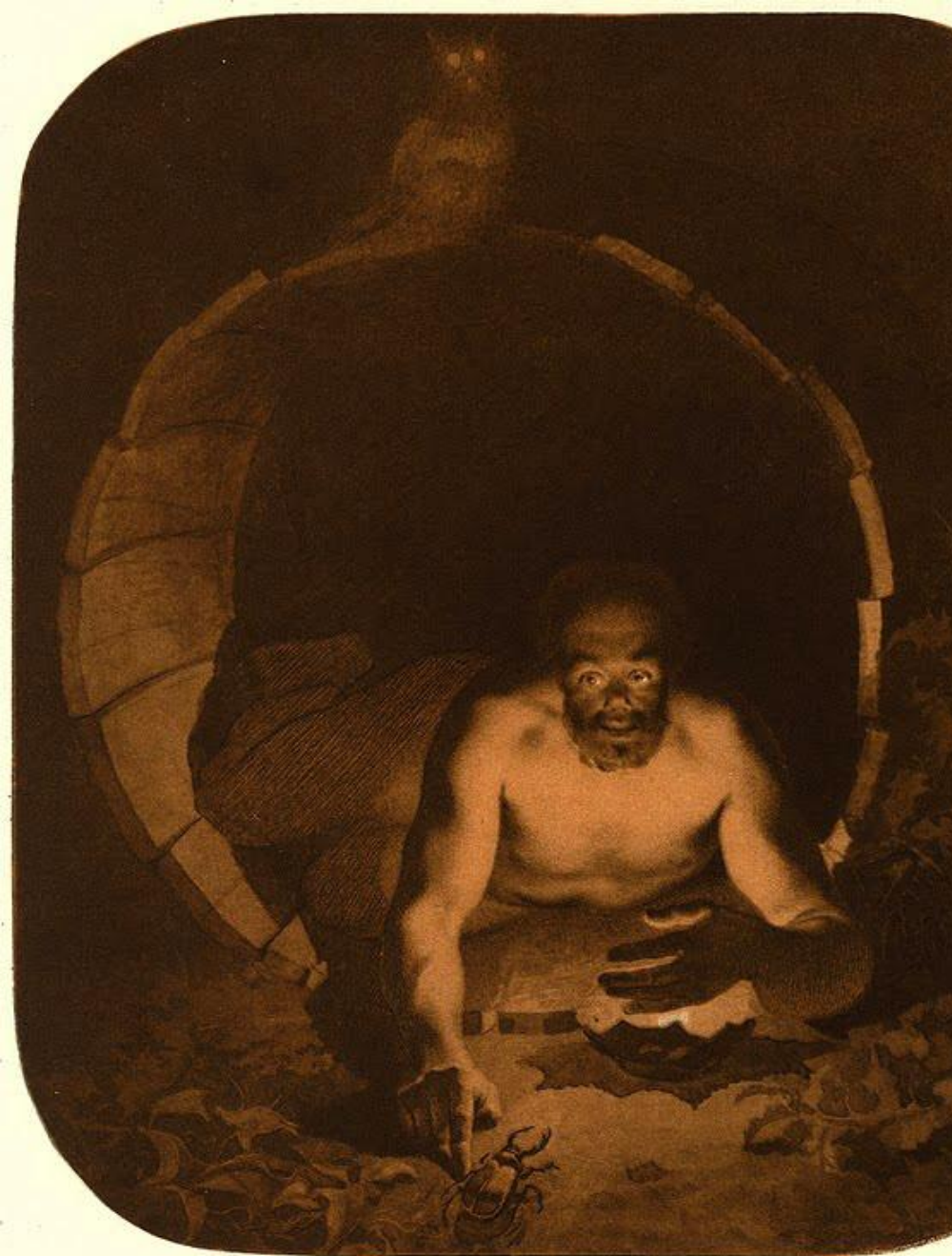

47. РОБІНЗОН КРУЗО.
Сенія, бістр. [Літо 1856].

52. НАРЦИС ТА НІМФА ЕХО.
Сенія. [Літо 1856].

55. ДІОГЕН.
Сенія, бістр. [1856].

46. ТЕЛЕМАК НА ОСТРОВІ КАЛІПСО.
Сенія. [Літо 1856].